

„Perfecțiunea nu are limite, cere doar dorință și aptitudini de muncă”

(Interviu cu **Diana SCOBIOALĂ**, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar, directorul Institutului Național al Justiției)

– Doamnă Diana Scobioală, atunci când vorbim despre formarea specialiștilor în domeniul juridic și calitatea ei, numele dumneavoastră nu mai are nevoie de nicio prezentare. Or, v-ați consacrat destinul justiției, astfel încât ați devenit o personalitate de notorietate. În contextul dat, am să dau startul discuției noastre prin a vă întreba: de unde vine această chemare pentru sfera dreptului? Cine sau ce v-a determinat să optați pentru cariera în acest domeniu? Care a fost momentul când ați constatat că aceasta este vocația dumneavoastră?

Momentul exact când am simțit ce vreau să fac în viață sau cine m-a influențat să optez pentru o carieră în sfera dreptului – nu vă pot spune. Pentru că, deși provin dintr-un mediu de juriști, nu pot să afirm cu certitudine că părinții m-au determinat să mă dezvolt în această direcție. Am mai spus-o și cu alte ocazii că, probabil, e de „vină” un conglomerat de circumstanțe prezente în viața mea: discuțiile pe teme juridice în familie, pe care, involuntar, le-am absorbit când eram copilă, exemplul mamei care, fiind o persoană activă profesional, se întâmpla să studieze dosarele și acasă, sau al tatălui, foarte dedicat muncii alese. Astfel, atunci când a venit timpul să decid ce fac în viață, alegerea a fost iminentă.

Chiar dacă au și existat unele momente de ezitare, acum mă conving că opțiunea a fost cea mai potrivită pentru mine.

– Există calități native, ce nu pot fi dobândite la facultate și în practică, dar de care depinde succesul în acest domeniu? Care ar fi ele?

Curajul și perseverența. De ele depinde succesul în orice domeniu. Dar și aceste calități pot fi dobândite dacă ești curajos și perseverent.

– Care a fost cea mai mare provocare pe parcursul carierei dumneavoastră?

Au fost mai multe. Dar dacă e să judec după intensitatea emoțiilor trăite și a eforturilor depuse, în topul provocărilor continuă să rămână participarea mea la concursul european al drepturilor omului „Rene Cassin”, la Strasbourg, unde am reprezentat echipa Universității de Stat din Moldova, pe când eram studentă în anul IV la Facultatea de Drept. Acest exercițiu, de fapt, mi-a determinat și fundamentat toată cariera ulterioară. După acea pledoarie în limba franceză, în fața juriului format din judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului, niciun examen, susțineri de teze, concursuri, interviuri sau ieșiri în public nu mă mai sperie!

– Doamnă director, suntem în preajma zilei în care sărbătorim femeie. De fapt, marcarea zilei de 8 Martie pornește de la proclamarea unor drepturi pentru femei. În legătură cu aceasta, vă rog să ne spuneți cum apreciați

nivelul egalității de șanse privind accesarea în profesia juridică pentru reprezentantele sexului frumos din Republica Moldova?

Când spuneți sexul frumos, bănuiesc, vă referiți la femei? Și dacă e așa, tocmai ați comis o discriminare! Dincolo de aceste stereotipuri, aprecierea mea este susținută evident de indicii statistici, care vizează procesul de admitere la Institutul Național al Justiției (INJ). Îmi amintesc, în promoția admisă la Institut în 2015, din cei 20 de candidați la funcția de judecător – 10 erau de gen feminin, iar deja în octombrie 2017, din 25 de locuri scoase la concurs, 14 au fost ocupate, după cum v-ați exprimat, de reprezentantele sexului frumos. Ce-i drept, situația este diferită printre candidații la funcția de procuror, fapt care explică interesul scăzut al femeilor pentru această funcție. În orice caz, vă garantez că, în procesul de admitere, șansele de accesare sunt absolut egale.

– Cât de dificil este pentru o femeie să practice o profesie juridică?

Nu mai mult sau mai puțin, decât pentru un bărbat. Regretabil este totuși faptul că pentru femei efortul uneori se dublează dacă decide să întemeieze o familie și să aibă copii. Și aceasta este valabil pentru orice meserie. Să vedeți ce aprecieri interesante am auzit. Dacă o femeie face o carieră de invidiat, atunci toată lumea explică succesul prin eșecul vieții private și de familie, explicație care nu este valabilă și pentru bărbați. Dar dacă e să fiu sinceră, se poate de toate, important e să găsești, în terminologia Curții Europene, un just echilibru dintre interesele concurente.

– Descrieți în câteva cuvinte viața unei femei de carieră juridică.

Dinamică, complexă și foarte rapidă.

– La general vorbind, cum apreciați nivelul de discriminare pe bază de gen în statul nostru?

În general, în comparație cu alte state, în Moldova situația este destul de echilibrată pe acest segment. Cu regret, unele rapoarte și studii făcute în domeniu mai indică carențe. Ceea ce mă bucură totuși e faptul că cetățenii și-au îmbunătățit percepția privind rolul femeii în societate. Rămâne ca și autoritățile să se implice mai mult în combaterea discriminării de orice fel.

– Dacă justiția ar fi o femeie, cum ați descrie-o?

Aș prefera ca justiția să nu aibă identitate de gen. Să nu fie atinsă de afecțiuni umane. Să o lăsăm de sursă divină: imparțială, rece și echitabilă.

– În considerarea statutului dumneavoastră de director al Institutului Național al Justiției (INJ), nu pot să nu vă întreb: cum se prezintă situația la capi-

tolul formare inițială și instruire continuă în domeniul juridic? Ce lacune avem în acest sens? Ce trebuie de întreprins prioritar întru remedierea stării de lucruri?

Din start aș vrea să vă spun că situația nu a fost tocmai catastrofală. Deloc. INJ funcționa pe baza unui plan instituțional, care doar trebuia îmbunătățit, modernizat și eficientizat. Am depus multe eforturi pentru a obține o formare de înaltă calitate a beneficiarilor noștri. Am revizuit curriculumurile elaborate în cadrul INJ, pentru a evita dublarea programei universitare a

inventivitate, mărinimoz și, important, care doresc să schimbe percepția societății față de sistemul judiciar. Sunt selectați cei mai buni studenți de la facultățile de drept din țara noastră, cu care eu, personal, mă mândresc.

– Ce le recomandați celor care vor să accedă în una din profesiile juridice, cu precădere în cea de judecător, procuror?

Viitorilor judecători și procurori le recomand să nu uite că au un singur nume pe lumea asta și să-l păstreze curat în activitățile cotidiene. Numele se clădește numai din pietre albe și nepătate.

facultăților de drept, pentru că asta se întâmplă acum doi ani. Am modificat esențial instruirea inițială, cu accentul pe formarea abilităților necesare profesiei de judecător sau procuror, în cadrul activităților simulative. Pentru a exclude suspiciunile de fraudare a examenelor de admitere la INJ, am introdus testul electronic care sporește încrederea în selectarea corectă a candidaților la studii pentru funcții de judecător și de procuror. Reformele nu au ocolit nici procesul de dezvoltare profesională a beneficiarilor INJ: au fost reconceptualizate planurile de formare continuă, acestea având un format modular cu arie tematică, atât juridică, cât și non-juridică și interdisciplinară.

Desigur, schimbările nu se opresc aici. Avem multe idei care, credem noi, ar ajuta la eficientizarea procesului de formare inițială și continuă.

– Cum apreciați prestația celor care aspiră să devină juriști prin intermediul INJ?

Audienții noștri sunt tineri inteligenți, plini de energie și

– Realizarea unui obiectiv depinde în mare parte de echipă. Ca șef al acestei importante instituții pe care o conduceți, cum e să fii în fruntea unui atare colectiv în care fiecare cunoaște legea și are Eu-l său?

Trebuie să recunosc că am mare noroc să am alături o echipă de profesioniști, în care am încredere și cu care privesc în aceeași direcție. Am ajuns să identific fiecare segment din activitățile INJ cu o persoană responsabilă care, știu, va depune maxim efort pentru realizarea obiectivelor trasate. Bunăoară, formarea continuă e Ecaterina Popa, metodologie didactică – Dumitru Obadă, formarea inițială – Iulia Gorbatenko, e-instruire și tehnologii informaționale – Boris Talpă, resurse umane – Eugenia Kistruga, comunicare și revista INJ – Gheorghe Budeanu, vizibilitate pe site și Facebook – Stela Ganasceac, și lista poate continua. Dar principalii piloni ai directorului sunt Svetlana Novac, Valentina Conțescu și Alexandra Nica. Evident, nucleul tuturor instruirilor de la INJ îl con-

stituie formatorii noștri, care sunt excepționali! În fruntea unei astfel de echipe crești din punct de vedere profesional și spiritual.

– Care este principiul după care vă conduceți în munca ce o desfășurați?

Perfecțiunea nu are limite, cere doar dorință și aptitudini de muncă.

– Activitățile în care sunteți antrenată plenar presupun eforturi considerabile. Le reușiți pe toate pentru că vă caracterizați încrederea în forțele proprii, optimismul, curajul și perseverența. Cine vă asigură echilibrul și liniștea launtrică? Ce alimentează această putere de a reuși?

Dragostea față de ceea ce fac. Îmi place munca mea. Creativitatea vine din pasiune pentru ceea ce faci, iar succesul – din cutezanță și încrederea că vei reuși.

– Că sunteți un om de succes, o personalitate de notorietate nu încape îndoială, aceasta grație cunoștințelor vaste, experienței și zelului în muncă. Ce v-ați mai dori? Ce planuri de viitor aveți?

Tocmai, deoarece mai încape îndoială – planuri sunt multe! Avem mai multe proiecte începute la INJ pe care mi-aș dori să reușesc să le duc la bun sfârșit, cum ar fi acreditarea ISO sau crearea rețelei școlilor de magistratură din cadrul Parteneriatului Estic. Mi-e dor de știință și am o listă de așteptare a reflecțiilor mele academice. Mă așteaptă Universitatea din Pamploña să vin cu o serie de lecții pe terenul Convenției europene a drepturilor omului. Și mai am încă 6 destinații pe bătrâna Terra pe care trebuie neapărat să le vizitez.

– Care este cea mai mare recompensă (morală) ce ați primit-o de la cariera de jurist?

Deoarece îmbrățișez două profesii – cea de jurist și de conferențiar universitar – desigur, recompensa cea mai mare și neașteptată a fost de la ambele odată, atunci când Consiliul INJ mi-a încredințat funcția de director. Această funcție a reușit să încadreze ambele meserii într-o singură carieră. Și ceea ce făceam separat până în 2015, de acum încolo, grație acestei poziții, fac concertat și cu o enormă satisfacție, de aceea o percep ca pe o recompensă rară, și le mulțumesc pentru asta și Consiliului și sorții.

– Nu pot să închei discuția noastră fără să vă întreb cum caracterizați femeile din societatea noastră și ce mesaj aveți pentru ele, cu prilejul zilei de 8 Martie?

Sunt descurcărețe, frumoase și ambițioase! Și mesajul meu este unul cât se poate de simplu: ele își datorează doar sie să fie fericite și mai mult nimănui nimic.

– Doamnă director, vă mulțumesc pentru această discuție captivantă, pentru neobosita receptivitate și bunăvoință de care dați dovadă dintotdeauna în colaborarea ce o avem.

Irina BUREA